

Dr hab. Tadeusz Wallas
prof. ucz. na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa
Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu

R e c e n z j a

**dorobku naukowo-badawczego, dydaktycznego, popularyzatorskiego
oraz w zakresie współpracy międzynarodowej dr Nartsiss Shukuraliewej
ubiegającej się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego**

I Sylwetka habilitantki

Dr Nartsiss Shukuralieva legitymuje się tytułami zawodowymi magistra nauk politycznych uzyskanym w 2001 r. na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz dyplomowanego specjalisty ze specjalnością dziennikarstwo (odpowiednik tytułu magistra) nadanym Jej w 2002 r. przez Wydział Dziennikarstwa Narodowego Uniwersytetu Kirgiskiego im. Żusupa Balasagyna. W latach 2001-2006 kontynuowała kształcenie na poziomie studiów doktoranckich w UAM, które ukończyła w 2006 r. Podstawą nadania stopnia doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce była rozprawa doktorska pt. „System polityczny Kirgistanu a środki masowej informacji” napisana pod kierunkiem prof. zw. dr hab. Jacka Sobczaka.

Habilitantka w okresie studiów doktoranckich aktywnie uczestniczyła w życiu naukowym Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM oraz kierowanego przez prof. J. Sobczaka Zakładu Systemów Prasowych i Prawa Prasowego. Podejmowała także studia w ramach szkół letnich Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka oraz w Course on International Protection of Human Rights Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk.

Habilitantka zajmuje się zawodowo badaniami naukowymi od 2007 r., kiedy to została zatrudniona na stanowisku adiunkta w Kujawsko-Pomorskiej Szkole Wyższej, gdzie pracowała do roku 2015. Od 1 października tego roku pracuje na takim samym stanowisku w Zakładzie Współczesnych Systemów Politycznych Instytutu Nauk Politycznych na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Analiza kariery dr N. Shukuraliewej pozwala stwierdzić, że ma Ona należyte przygotowanie do pracy naukowej. Potwierdzają to dotychczasowe rezultaty Jej aktywności naukowo-badawczej. Niewątpliwie studia i uczestnictwo w badaniach naukowych prowadzonych w ww. uczelniach, umożliwiły rozwinięcie predyspozycji do badania zjawisk i procesów pozostających w zainteresowaniu politologii zachodzących w życiu politycznym zwłaszcza na obszarze Azji Centralnej.

II Ocena osiągnięcia naukowego będącego podstawą wniosku o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego

Osiągnięciem naukowym, które Habilitantka wskazała jako podstawę wniosku o najwyższy stopień naukowy, jest cykl publikacji pt. „Reprodukcja i kontestacja władzy w państwach Azji Centralnej”, które ukazały się w latach 2007-2019. W jego skład wchodzi: 4 rozdziały w pracach zbiorowych oraz 17 artykułów ogłoszonych drukiem najczęściej w znanych i uznanych czasopismach naukowych m.in. takich jak: „Sprawy Międzynarodowe”; „Studia Politologiczne”; „Przegląd Politologiczny”; „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne”, „Studia Polityczne” oraz „Państwo i Prawo”. Do osiągnięcia naukowego oceniana Autorka zaliczyła także monografię, której była redaktorem naukowym. Rozpoczyna się ona od obszernego i ciekawego wstępu. Jego treść oraz struktura i zawartość pracy potwierdzają kwalifikacje Habilitantki do kierowania zespołem badawczym.

Wszystkie publikacje zaliczone do cyklu spełniają wymagania stawiane pracom naukowym, a podniesiona w nich problematyka najczęściej bezpośrednio mieści się w tytule osiągnięcia. Jednak tytuł ten jest za szeroki w stosunku do problemów ukazanych w poszczególnych tekstach. Przydałby się podtytuł np.: wybrane problemy lub podtytuł: studia ze szczególnym uwzględnieniem doświadczeń Kirgistanu. Z 21 ocenianych rozdziałów i artykułów, 5 ukazało się w języku angielskim, a 4 w języku rosyjskim. W zdecydowanej większości zostały one ogłoszone drukiem w różnych polskich ośrodkach naukowych. Pięć prac ukazało się w Azerbejdżanie, Rosji, Szwecji i Turcji. Przedłożony cykl publikacji uznaję za wystarczający pod względem ilościowym oraz tzw. widoczności dorobku Habilitantki w nauce polskiej do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego.

Autorka niewątpliwie za przedmiot badań wybrała zagadnienia bardzo istotne dla naukowego poznania wybranych aspektów życia politycznego państw Azji Centralnej i czynników to życie warunkujących. Natomiast cel podjętych badań, jakim stała się „identyfikacja oraz analiza czynników trwałości reżimów politycznych” jest jednym z najważniejszych zadań politologii. Chociaż zagadnieniom poruszonym przez Habilitantkę poświęcono już sporo publikacji, to należy jednak zauważyć, że zawarte w nich ustalenia szybko się dezaktualizują z uwagi na dużą dynamikę zjawisk zachodzących w Azji Centralnej i jej otoczeniu. Dynamika ta jest determinowana nie tylko sytuacją wewnętrzną tam położonych państw, ale także nasilającą się rywalizacją o wpływy między takimi światowymi graczami jak Stany Zjednoczone, Rosja, ChRL i Unia Europejska. Dlatego też zachodzi konieczność ciągłego badania czynników warunkujących trwanie reżimów w Azji Centralnej. Działalność naukowa Habilitantki doskonale wpisała się w to zapotrzebowanie.

Wszystkie teksty zaliczone do osiągnięcia naukowego mają prawidłową konstrukcję. Każdy z nich jest raportem z badań nad interesującym problemem. Analizując poszczególne prace można zauważyć, że Habilitantka rozpoczynała swoje

rozważania od określenia celu badań oraz pytań badawczych, na które starała się odpowiedzieć w kolejnych akapitach danego artykułu lub rozdziału. Zawsze kończą się one przekonywującymi ocenami i wnioskami.

Ustalenia zamieszczone w ocenianych pracach przyczyniły się łącznie do urzeczywistnienia celu badań kontynuowanych po doktoracie w drodze poszukiwania odpowiedzi na następujące pytania: *1. W jaki sposób uwarunkowania wewnętrzne, a w jaki międzynarodowe przyczyniały się do reprodukcji władzy w państwach Azji Centralnej? 2. Jak przebiegały zjawiska kontestacji władzy w krajach Azji Centralnej i jakie mechanizmy nimi rządziły?*

W postępowaniu badawczym, Habilitantka kierowała się wskazaniem głównie instytucjonalizmu, konstruktywizmu oraz postkolonializmu. Do teoretycznych Jej wyborów nie zgłaszam zastrzeżeń. Jednak uważam, że wskazania szkoły neorealistycznej dostarczyłyby także interesującej perspektywy do wyjaśniania złożoności mechanizmów sprawowania władzy w państwach Azji Centralnej. O zastosowanych metodach badawczych Autorka nie wspomina, ale wybory teoretyczne oraz analiza Jej prac pozwala orzec, że prowadziła Ona badania przy pomocy metodologii właściwej dla nauk społecznych. Z metod historycznych, najbardziej przydatna okazała się metoda genetyczna. Dużą rolę odegrały także metody analizy systemowej, instytucjonalno-prawna, porównawcza i analizy przypadku. Z technik badawczych szczególną rolę odegrała analiza źródeł i opracowań, obserwacja uczestnicząca oraz „wywiady z lokalnymi liderami politycznymi.

Rozważania Habilitantki oparte zostały na bazie, na którą składały się liczne źródła, opracowania, artykuły publicystyczne oraz materiały drukowane i filmowe umieszczone w internecie. Potwierdzają to prawidłowo sporządzone przypisy oraz bibliograficzne wykazy zamieszczone na końcu – niestety – tylko części rozdziałów i artykułów. Wśród wymienionych w nich opracowań o charakterze naukowym, znajdują się wszystkie ważniejsze polskich i zagranicznych badaczy, jakie mogły być wykorzystane przy realizacji zamierzeń badawczych. Wielce pomocną w prowadzonych badaniach okazała się znajomość języków mieszkańców Azji Centralnej. Pozwoliło to Autorce formułować wnioski na podstawie analizy dokumentów i opracowań publikowanych w językach urzędowych państw Azji Centralnej, chociaż – słusznie - podchodziła Ona do nich w sposób bardzo krytyczny. Zdawała bowiem sobie sprawę z tego, że *w analizowanych krajach dostęp nawet do oficjalnych dokumentów jest utrudniony. Wynika to ze specyfiki skorumpowanych, zamkniętych i represyjnych systemów politycznych. W krajach tych panuje przekonanie, że niemal każda informacja może zagrozić nie tylko interesom poszczególnych urzędników, ale i trwałości reżimu. Stąd dochodzi w nich do celowego niszczenia oficjalnych dokumentów (np. kradzieży czy podpaleń). Ważne aspekty relacji ustawodawczych regulowane są za pomocą aktów niepublikowanych oznaczonych jako „do użytku służbowego”, „nie do druku”, „nie podlegające*

publikacji”, a system administracyjny opiera się na zarządzaniu za pomocą poleceń, mających nadrzędną pozycję nad przepisami prawa.

Na podstawie przeprowadzonych badań, Habilitantka określiła wiele istotnych dla naukowego poznania ocen i wniosków, które najczęściej zostały umieszczone na ostatnich stronach rozdziałów i artykułów. Podsumowując stwierdzam, że:

- a) prace składające się na oceniane osiągnięcie są najbardziej naukowo dojrzałymi opracowaniami w dorobku Habilitantki. Potwierdzeniem tego są ukazane w nich oceny i przekonujące wnioski. Kolejno publikowane teksty zasługują na coraz wyższą ocenę, co potwierdza doskonalenie Jej warsztatu naukowca i przygotowywanie się do roli samodzielnego pracownika naukowego;
- b) wiele wyartykułowanych spostrzeżeń należy uznać za bardzo trafne. Chociaż w znacznej części nie stanowią one Jego naukowego odkrycia, to cenne jest to, iż dochodzi Ona do nich w drodze pogłębionej analizy prezentowanych zjawisk i procesów, wykazując się wiedzą, umiejętnością wnioskowania, znajomością determinantów trwania autorytarnych systemów politycznych w Azji Centralnej oraz świadomością ich złożoności. Często przywołując tezy sformułowane przez innych autorów, Habilitantka zastanawiała się nad ich aktualnością i trafnością, co jest bardzo cenne w naukowym dyskursie;
- c) wszystkie prace zostały napisane w sposób interesujący i przystępny nawet dla czytelnika mniej zorientowanego w ukazywanej problematyce, z wykorzystaniem naukowej terminologii;
- d) wartość opracowań podnosi prawidłowe korzystanie z terminologii wykorzystywanej do opisu, analizy i oceny życia politycznego w autorytarnej rzeczywistości;
- e) prace zostały napisane poprawnie pod względem merytorycznym, metodologicznym i językowym;
- f) każda z nich w istotny sposób przyczynia się do poznania fragmentu przede wszystkim mechanizmów zdobywania oraz sprawowania władzy przez elity państw Azji Centralnej.

Na podstawie lektury ocenianego cyklu publikacji stwierdzam, że Habilitantka zna drogi prowadzące do naukowego poznania i potrafi z nich należycie korzystać. Ich treść potwierdza dużą wiedzę Autorki i umiejętność twórczego korzystania ze źródeł oraz dotychczasowego dorobku nauki. Sposób przeprowadzenia analiz ukazanych w ocenianych pracach świadczy także o jej dojrzałości metodologicznej oraz umiejętności syntezy i formułowania wniosków. Tezy, którymi kończy Ona swoje rozważania uznaję za prawidłowe i uzasadnione wynikami przeprowadzonych badań.

Do osiągnięć Habilitantki, które przyczyniły się do rozwoju naukowego poznania, a przede wszystkim dyscypliny nauki o polityce zaliczam m.in.:

- wykazanie przydatności instytucjonalizmu, konstruktywizmu oraz postkolonializmu w badaniu autorytaryzmów działających na obszarze postsowieckim;
- wykazanie, że warunkiem poznania autorytarnych systemów politycznych jest *uwzględnienie nie tylko sfery rozwiązań formalno-prawnych, ale również analizy porozumień, często nie mających charakteru formalnego*. W takich systemach, oficjalnie publikowane normy polityczne mają często demokratyczny charakter, ale rzeczywistość opiera się na uregulowaniach nieformalnych, korupcji i zastraszeniu przeciwników władzy, co prowadzi do autorytaryzmu;
- ukazanie znaczenia *dyskrybucji informacji na temat przeszłości oraz prawomocnych sposobów jej upamiętniania* w legitymizacji niedemokratycznego systemu politycznego;
- wykazanie, że autorytarne reżimy mają większe szanse na przetrwanie, jeśli są silne w jednym z trzech wymiarów. Pierwszym jest istnienie silnie zinstytucjonalizowanych rządów partyjnych spajanych ideologią bądź rewolucyjną tradycją. Drugim jest obecność rozbudowanego, spójnego oraz dobrze opłacanego aparatu przymusu. Trzecim zaś silna kontrola państwa nad gospodarką, która pozwala na budowanie więzi klientelistycznych przy pomocy korupcji bądź pozbawiania pracy;
- zwrócenie uwagi na działania elit politycznych Azji Centralnej po rozpadzie Związku Radzieckiego, które głosząc wiarę w istnienie wspólnego początku przodków mieszkańców danego państwa, uzasadniały obecności na tych ziemiach ich potomków. Jednocześnie działania podejmowane przez władze w celu sterowania procesami budowania świadomości narodowej miały równocześnie uzasadniać autorytarne rządy. Stąd definiowana przez władzę kultura, zwyczaje i wartości narodowe miały sprzyjać zachowaniu status quo.
- udowodnienie, że funkcjonowanie reżimów niedemokratycznych oraz utrzymywanie przez nie stabilności opiera się na kombinacji kilku mechanizmów: legitymizacji, kooptacji i represji;
- zwrócenie uwagi na dwoisty charakter badanych systemów politycznych: z jednej strony obecne są w nich elementy demokratyczne, takie jak kadencyjność władzy, systematycznie odbywające się wybory, wielość partii politycznych, środków masowego przekazu czy organizacji społecznych. Z drugiej natomiast strony obywatele w takich reżimach są postrzegani nie jako suweren, lecz podmiot tworzący dodatkowe ryzyko czy przeszkoda w potencjalnym ustanowieniu nieusuwalności władzy. Z tego powodu elita rządząca boi się jakiegokolwiek oddolnej mobilizacji, a w skrajnych przypadkach odwołuje się do brutalnych represji;

- zwrócenie uwagi na znaczenie wpływu innych państw i organizacji międzynarodowych na stabilność systemów politycznych Azji Centralnej;
- zwrócenie uwagi na m.in. historyczne, prawno-ustrojowe, polityczne, kulturowe i ekonomiczne czynniki determinujące funkcjonowanie omawianych reżimów.

Wyżej wyartykułowane tezy i inne, których nie przytoczyłem, jakie w ocenianych rozdziałach oraz artykułach zostały sformułowane, uznaję je za trafne i przekonująco uzasadnione.

Pragnę także wskazać na pewne niedostatki w cyklu publikacji składającego się na osiągnięcie naukowe dr N. Shukuraliejev. Przede wszystkim brakuje rozdziału lub artykułu z rozważaniami na temat władzy, która jest ważną kategorią uwidoczną w tytule cyklu. W ocenianych tekstach nie znajdujemy także próby wyjaśnienia znaczenia wielu terminów wykorzystywanych do ukazania rezultatów badań. Brakuje rozważań na temat istoty m.in. systemu politycznego, autorytarnej jego odmiany oraz legitymizacji, chociaż w ocenianych pracach nie ma dowodu na błędne ich pojmowanie.

Oceniany cykl publikacji stanowiący wskazane przez Habilitantkę osiągnięcie naukowe, napisany został z wykorzystaniem kategorii i metodologii właściwych dla dziedziny nauk społecznych, a zwłaszcza – co szczególnie podkreślam – nauk o polityce i administracji. Zatem może on być zasadniczą podstawą wniosku o nadanie kolejnego stopnia naukowego w zakresie tej dyscypliny nauki.

III Pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze

Poza publikacjami składającymi się na osiągnięcie naukowe, Habilitantka ogłosiła drukiem jeszcze 13 innych prac. Przedstawiony do oceny spis publikacji ukazujących rezultaty Jej badań prowadzonych po uzyskaniu stopnia doktora, obejmuje również 9 rozdziałów w pracach zbiorowych oraz 4 artykuły w czasopiśmie naukowych. Wartość 3 artykułów podnosi opublikowanie ich przez periodyki umieszczone na b. liście B czasopism naukowych prowadzonej przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego („Studia Orientalne”, „Studia Politologiczne”, „Środkowoeuropejskie Studia Polityczne”). Habilitantka opublikowała także recenzję monografii naukowej. Była także współredaktorem jednej książki wieloautorskiej.

Wszystkie teksty zaliczone do tej części ocenianego dorobku napisano poprawnie pod względem metodologicznym i merytorycznym. Z reguły rozpoczynają się od zarysowania problemu, określenia pytań badawczych i podstaw teoretycznych podjętych rozważań, a kończą ciekawymi wnioskami przyczyniającymi się do wyjaśnienia zjawiska kolorowych rewolucji, integracji regionalnej w Azji Centralnej, *symbolicznych aspektów funkcjonowania systemów politycznych*. Oparta na krajowych i zagranicznych źródłach i opracowaniach analiza instytucji, zjawisk i procesów,

często prowadziła Autorkę także do podjęcia próby ukazania prognozy kształtowania się życia politycznego w azjatyckich państwach postsowieckich.

Analiza jakościowa prac zaliczonych do ocenianego w tym miejscu dorobku naukowego pozwala również stwierdzić, iż zostały one napisane na tematy aktualne i istotne z punktu widzenia potrzeb naukowego poznania. Mieszczą się one w polu badawczym nauk o polityce i administracji. Uwidoczniony w ocenianych tekstach sposób narracji oraz umiejętność argumentowania potwierdzają także dużą wiedzę ich Autorki i predyspozycje do pracy naukowej. Zwiększająca się jakość kolejno publikowanych prac świadczy również o Jej systematycznym rozwoju naukowym.

Stwierdzam, iż osiągnięcia naukowo-badawcze dr N. Shukuralievej, pod względem ilościowym i jakościowym spełniają wymagania stawiane osobom ubiegającym się o kolejny stopień naukowy. Niewątpliwie przyczyniły się one do rozwoju w szczególności nauki o systemach politycznych, która pozostaje ważną subdyscypliną nauk o polityce.

IV Indeks Hirscha

Wg Harzing's Publish Or Perish indeks Hirscha dla Habilitantki wynosi 2, co uznaję – biorąc pod uwagę warunki do prowadzenia badań naukowych i publikowania, jakie może zapewnić polska uczelnia - za wynik na poziomie dostatecznym.

V Kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich projektach

Habilitantka dotychczas nie kierowała projektem badawczym finansowanym ze środków rozdzielanych w drodze konkursów. Natomiast była wykonawcą w międzynarodowym projekcie badawczym finansowanym przez francuską Fundację SEFACIL, a realizowanym na Amerykańskim Uniwersytecie Centralnej Azji w Biszkeku. Pełniła też funkcję wykonawcy w zespole badawczym działającym w UAM, którego działalność była finansowana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Tematyka badań prowadzonych przez zespoły, w pracach których uczestniczyła Habilitantka, miała charakter politologiczny i mieściła się w obszarze Jej naukowej specjalności.

VI Wygłoszenie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych

Po uzyskaniu stopnia doktora, Habilitantka uczestniczyła w 38 krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych. 27 z nich odbyło się w Polsce, ale w różnych ośrodkach akademickich. Pozostałe były organizowane przez uczelnie w Bułgarii (2013), Kazachstanie (2018), Kirgistanie (2016, 2017, 2018, 2018), Rosji (2013, 2015, 2016) Szwecji (2013) oraz Turcji (2014). W trakcie tego typu naukowych wydarzeń, prezentowała Ona wyniki swoich badań w formie referatu. W każdym

przypadku jego temat mieścił się w polu badawczym politologii. Ponieważ uczestniczyłem w części konferencji wymienionych przez dr N. Shukuralieva, mogę potwierdzić, że Jej wystąpienia zawsze spotykały się dużym uznaniem słuchaczy i wysoką oceną recenzentów.

VII Osiągnięcia dydaktyczne

Habilitationka ma duże osiągnięcia w pracy dydaktycznej. W uczelniach, w których pracowała lub pracuje prowadziła wykłady, ćwiczenia lub konwersatoria z przedmiotów m.in. takich jak: „Wstęp do nauki o polityce”; „Międzynarodowe stosunki polityczne” i „Współczesne systemy polityczne”. Prowadziła także seminarium dyplomowe na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia. Wypromowała 22 licencjatów i 63 magistrów. Potwierdzeniem bardzo pozytywnych wyników w działalności dydaktycznej były przyznawane Habilitantce nagrody Rektora Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej za osiągnięcia w tego typu działalności.

Znaczącym osiągnięciem jest także to, że dr N. Shukuralieva jest autorką 5 rozdziałów w podręczniku, który ukazał się w Moskwie w 2016 r. Rozdziały zostały napisane na tematy związane z kolorowymi rewolucjami.

VIII Osiągnięcia w zakresie popularyzacji nauki

Habilitationka ma także liczne osiągnięcia w zakresie popularyzacji nauki i naukowej wiedzy. Wielokrotnie wygłaszała referaty dla młodzieży, przedstawicieli organizacji międzynarodowych (m.in. USAID UNDP, OBWE), pracowników administracji parlamentu, dziennikarzy, deputowanych, polityków (Issyk-Kul 2016) oraz działaczy organizacji pozarządowych (Issyk-Kul 2016; Bydgoszcz 2017). Wykłady popularnonaukowe prowadziła także w ramach Międzynarodowych Otwartych Dni Nauki (Bydgoszcz 2012, 2015). Uczestniczyła również w wielu debatach i warsztatach adresowanych do otoczenia, w którym działają uczelnie, w których była lub jest zatrudniona. Ponadto brała udział w seminariach w charakterze dyskutanta organizowanych przez m.in. Fundację Stefana Batorego, Open Society Foundation, American University of Central Asia (Biszkek 2017), Coalition for Democracy and Civil Society, *Institute of Public Analysis*, Search for common ground (Biszkek 2018). W powyższych przedsięwzięciach brali udział pracownicy akademicki, doktoranci, eksperci, dyplomaci, politycy, dziennikarze, przedstawiciele organizacji pozarządowych z Kirgistanu, Kazachstanu, Uzbekistanu, Turkmenistanu i Polski. W 2009 r. brała także udział w realizacji projektu „Globalny rozwój w kontekście społeczno-gospodarczych wyzwań Azji Centralnej i Kaukazu Południowego” finansowanego z grantu Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

IX Staże w zagranicznych ośrodkach naukowych

Habilitationka ma znaczące osiągnięcia we współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Odbyła 9 wizyt i staży na uczelniach m.in. takich jak: University of Highlands and Islands Perth College, *Wielka Brytania*; Karabuk University, Turcja; New Bulgarian University, Bułgaria; Rosyjski Państwowy Uniwersytet Humanistyczny, Rosja; Państwowy Uniwersytet Zachodniego Kazachstanu im. Makhambeta Utemisova, Kazachstan; Międzynarodowy Uniwersytet Kirgistanu, Kirgistan; Narodowy Uniwersytet Kirgiski im. Żusupa Balasagyna, Kirgistan). W trakcie takich wizyt poszerzała swoje kompetencje badawcze i nawiązywała współpracę naukową. Za najważniejszy uznaje Ona naukowo-badawczy staż w American University of Central Asia. W jego trakcie od kwietnia do lipca 2016 r. zapoznała się m.in. z najnowszymi materiałami źródłowymi. Przeprowadziła także badania terenowe, których rezultaty umożliwiły przygotowanie kolejnych publikacji. Niektóre zagraniczne pobyty odbyły się w ramach europejskiego programu LLP-Erasmus.

X Inne osiągnięcia Habilitationki

Dr N. Shukuralieva legitymuje się również znaczącymi osiągnięciami w pracy organizacyjnej na rzecz nauki i dydaktyki. Potwierdzeniem tego są funkcje, które Jej powierzano. Były one dowodem uznania dla Jej wiedzy, kompetencji i umiejętności oraz pozycji w środowisku badaczy. Wielokrotnie powierzano mu również funkcję recenzenta w czasopismach naukowych. Była także organizatorem lub współorganizatorem kilku konferencji naukowych. Powierzano jej także funkcję eksperta w konkursach oraz projektach organizowanych przez różne organizacje społeczne.

Konkluzja

Stwierdzam, że Habilitationka posiada wystarczające osiągnięcia w pracy naukowo-badawczej, a także znaczny dorobek dydaktyczny, organizacyjny oraz w zakresie współpracy międzynarodowej i popularyzacji nauki i wyników badań naukowych. W szczególności przedstawiła interesujące osiągnięcie naukowe, które oceniam jednoznacznie pozytywnie. Jest ono potwierdzeniem Jej systematycznego rozwoju naukowego oraz stanowi znaczny wkład do naukowego poznania mechanizmów funkcjonowania władzy w państwach Azji Centralnej. Ponieważ zagadnienia takie pozostają w zainteresowaniu nauk o polityce, Habilitationka przyczyniła się do rozwoju właśnie tej dyscypliny naukowej. W ten sposób spełniła Ona wymogi określone w art. 16 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Habilitationka wypełniła także większość wymagań szczegółowych wymienionych w par. 4 i 5 rozporządzenia MNiSzW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny

osiągnąć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. W związku tym, popieram wniosek o nadanie dr Nartsis Shukuraliewej stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk społecznych w zakresie dyscypliny nauki o polityce i administracji.

Tadeusz Wallas